

5. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: [монографія] / С.Ф. Голов. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 522 с.

6. Про бухгалтерський та фінансову звітність: Закон України від 16.07.1999 р. № 996–XIV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // Ліга: еліт Закон Copyright: ІАЦ "Ліга". - 1999-2012.

7. Про внесення змін до Порядку подання фінансової звітності: постанова Кабінету Міністрів

України від 30.11.2011 р. № 1223 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // Ліга: еліт Закон Copyright: ІАЦ "Ліга". – 2012.

8. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // Ліга: еліт Закон Copyright: ІАЦ "Ліга". - 2000-2011.

УДК 657.422

М.В. ДЕРІЙ, аспірантка*,
кафедра обліку у виробничій сфері,
Тернопільський національний економічний університет

Грошові кошти і розрахунки у планах рахунків будівельних підприємств

& Питання, які розглядаються:

- Досліджено історичні особливості робочого Плану рахунків бухгалтерського обліку в сегменті грошово-розрахункових операцій.
- Запропоновано впровадити проміжні і резервні субрахунки та аналітичні рахунки грошових коштів у будівельних підприємствах.
- Висловлена точка зору автора щодо можливості створення всесвітнього Плану рахунків відповідно до МСФЗ.

Ключові слова: грошові кошти, розрахунки, грошово-розрахункові операції, будівельні підприємства, План рахунків бухгалтерського обліку.

& Вопросы, которые рассматриваются:

- Исследованы исторические особенности рабочего Плана счетов бухгалтерского учета в сегменте денежно-расчетных операций.
- Предложено ввести промежуточные и резервные субсчета и аналитические счета денежные средств в строительных предприятиях.
- Изложена точка зрения автора относительно возможности создания всемирного Плана счетов соответственно к МСФО.

Ключевые слова: денежные средства, расчеты, денежно-расчетные операции, строительные предприятия, План счетов бухгалтерского учета.

& Issues that are examined:

- The historical features of Chart of accounts in the part of cash and settlement operations are considered.
- Some changes in sub-accounts and analytical accounts of cash flows in construction companies are offered.
- The opinion of author on project of Chart of accounts according to IFRS is expressed.

Keywords: cash flows, payments, cash and settlement operations, construction companies, Chart of accounts.

Постановка проблеми. Будівельні підприємства України у своїй практичній діяльності застосовують національний План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [9]. Проте, такі підприємства використовують рекомендований

державою План рахунків не в повній мірі, оскільки діяльність житлово-будівельних підприємств має свої особливості, а тому такі підприємства створюють додаткові субрахунки, аналітичні рахунки або ж не використовують всіх синтетичних рахунків, котрі пропонує національний План рахунків.

* Науковий керівник – З.-М.В. Задорожний, доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи, завідувач кафедри обліку у виробничій сфері Тернопільського національного економічного університету.

Облік і аудит

Відтак, завданнями нашого дослідження є:

- проаналізувати точки зору вчених-економістів щодо Плану рахунків бухгалтерського обліку;
- розглянути План рахунків бухгалтерського обліку різних країн світу;
- співставити 3 клас "Кошти, розрахунки та інші активи" національного Плану рахунків бухгалтерського обліку із вимогами МСБО 7 "Звіт про рух грошових коштів";
- розкрити особливості Плану рахунків бухгалтерського обліку будівельних підприємств при здійсненні грошово-розрахункових операцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нині існують різні тенденції подальшого розвитку Плану рахунків бухгалтерського обліку. В.Ю. Авдєєв, П. Атамас, О. Атамас розглядають перспективу створення Плану рахунків бухгалтерського обліку за МСФЗ. Т.М. Завора, А.В. Носульчак досліджують характеристики Планів рахунків різних країн світу.

Метою статті є дослідження історичного та сучасного розвитку Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій в частині грошово-розрахункових операцій у житловому будівництві.

Виклад основного матеріалу. План рахунків бухгалтерського обліку є одним із основоположних документів для оформлення грошово-розрахункових операцій як в готівковій, так безготівковій формах. Рахунки виступають обов'язковою умовою для формування первинних і зведених документів та, водночас, призводять до певного групування грошових витрат і грошових доходів.

Шифровий супровід рахункових операцій є особливим досягненням бухгалтерської науки, який використовується у всіх країнах світу. Проте, сформувати єдиний Всесвітній план рахунків обліку, наче нотну грамоту, зрозумілу для всіх народів, на жаль, ще не вдалось, хоч такі спроби існують.

Нині створено три міжнародні плани рахунків бухгалтерського обліку: Європейського Союзу, Африканського союзу, Англосаксонської облікової системи [8, с. 44].

Л.К. Сук, П.Л. Сук зазначають, що у світовій практиці системи бухгалтерського обліку класифікують по-різному. Враховуючи зони впливу та географічне розміщення країн, можна виділити чотири моделі (системи) організації бухгалтерського обліку: британо-американська (англосаксонська), континентальна (франко-німецька), південноамериканська, модель змішаної економіки [12, с. 22-21].

Що ж до національного Плану рахунків бухгалтерського обліку активів і зобов'язань підприємств і організацій, прийнятого у 1999 році, варто зазначити, що його базу, в основному, сформували плани рахунків, що діяли до 1985 р., та із 1986 р. до 1999 р. Окрім того, це перший план рахунків національного характеру, оскільки попередні базувались на моделі обліку Російської федерації.

С.Ф. Голов зауважує, що реформування бухгалтерського обліку в державах з перехідною економікою охоплює три важливі сфери: перегляд нормативних документів, створення і розвиток професійних організацій бухгалтерів і аудиторів, а також удосконалення системи їх професійної освіти [6, с. 3].

Всі ці умови були виконані. Зокрема, 30.11.1999 р. була прийнята Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291 [9].

Сучасний План рахунків, на відміну від попередніх, відзначається суттєвими відмінностями. До особливостей оновленого Плану рахунків із врахуванням прерогатив, недоліків історичного розвитку та міжнародної практики відносимо наступні:

1. Заміна розділів на класи призвела до упорядкування інформації. Розділи включають у себе необмежену кількість рахунків, а також поширені у Планах рахунків бухгалтерського обліку Росії, Білорусії, Азербайджану, Казахстану. Класи є рівномірно впорядкованими (не більше 10 рахунків), і поширені у наступних європейських країнах: Франції, Польщі, Україні, Молдові, а також у країнах Організації Африканської єдності тощо. Перехід України до класів рахунків зумовив певну упорядкованість розрахунків із дебіторами та кредиторами і надав належної ролі грошовим рахункам.

2. Об'єднання і розподіл окремих рахунків в частині грошових коштів і розрахунків. Так, окремі рахунки були об'єднані. Для прикладу, колишні рахунки 51 "Розрахунковий рахунок", 52 "Валютний рахунок" перетворились у рахунок 31 "Рахунки в банках". Натомість, у Плані рахунків за період з 1986 р. до 1999 р. записували господарські операції, пов'язані із різними дебіторами і кредиторами на одному синтетичному рахунку 76 "Розрахунки з різними дебіторами і кредиторами". В сучасному плані рахунків для цього існує синтетичний рахунок 37 "Розрахунки з різними дебіторами" та субрахунок 685 "Розрахунки з іншими кредиторами". Виокремлення для розрахунків із дебіторами і кредиторами окремих класів є оптимальним вирішенням проблеми щодо інтеграції національного обліку у світовий простір.

3. Виділення для грошових коштів, розрахунків із дебіторами, та розрахунків із кредиторами двох різних класів: 3. Кошти, розрахунки та інші активи; 6. Поточні зобов'язання. Варто зазначити, що одні країни для грошових коштів виділяють окремий клас, інші лише рахунки. Так, для грошових коштів (фінансових рахунків, поточних/короткострокових активів) Франція, Польща, Росія, Білорусь, Азербайджан, Республіка Молдова, Республіка Казахстан, організація Африканської єдності виділяють цілі класи чи розділи. Водночас, проект плану рахунків відповідно до МСФЗ має мінімальний набір рахунків в частині грошових коштів (табл. 1).

Слід відмітити, що деякі країни для розрахунків із дебіторами та кредиторами виділяють один клас чи розділ. Це зокрема: Франція (клас 4. Рахунки розрахунків); Польща (клас 2. Розрахунки та претензії); Росія і Білорусь (розділ 6. Розрахунки). Не виділяють окремих класів для розрахунків, а прописують розрахункові рахунки у складі відповідних класів наступні країни: Азербайджан (розділ 1. Довгострокові активи, розділ 2. Короткострокові активи, розділ 4. Довгострокові зобов'язання, розділ 5. Короткострокові зобов'язання); Молдова (клас 2. Поточні активи, клас 4. Довгострокові зобов'язання, клас 5. Короткострокові зобов'язання, клас 9. Забалансові рахунки); Казахстан (розділ 1. Короткострокові активи, розділ 2. Довгострокова дебіторська

заборгованість, розділ 3. Короткострокові зобов'язання, розділ 4. Довгострокові зобов'язання).

На думку О. Брадула, до проблем подальшого вдосконалення Плану рахунків слід підходити обґрунтовано, оскільки включення в нього надмірної кількості рахунків значно збільшує, по-перше, кількість облікових операцій, а по-друге – трудомісткість ведення обліку [3, с. 26].

Погоджуємось із цим науковцем, хоча національний План рахунків і максимально наближений до потреб будівельного підприємства, але трохи перевантажений субрахунками. На наш погляд, окремі із них підприємство може формувати в залежності від власних потреб. Так, деякі субрахунки і синтетичні рахунки будівельні підприємства не використовують, а тому необхідні операції змушені прописувати через додатково створені аналітичні рахунки.

Таблиця 1

План рахунків бухгалтерського обліку в частині грошових коштів

Країна	Класи, розділи / рахунки
Франція	Клас 5. Фінансові рахунки: 50 Акції, облигації та бони; 51 Банки та інші фінансові органи; 52 Каса [4, с. 538].
Польща	Клас 1. Грошові кошти та банківські рахунки: 10 Каса; 13 Рахунки та банківські кредити; 14 Цінні папери, призначені для обороту та інші грошові кошти [4, с. 539]
Російська та Білоруська Республіки	Розділ 5. Грошові кошти: 50 Каса; 51 Розрахункові рахунки; 52 Валютні рахунки; 55 Спеціальні рахунки в банку; 57 Перекази в дорозі; 58 Фінансові вкладення; 59 Резерви під обезцінювання фінансових вкладень [10]
Азербайджан	Розділ 2. Короткострокові активи: 22 Грошові кошти та їх еквіваленти; 23 Інші короткострокові фінансові активи; 24 Інші короткострокові активи [5, с. 40]
Республіка Молдова	Клас 2. Поточні активи: 24 Грошові кошти: 241 Каса; 242 Поточні рахунки в національній валюті; 243 Поточні рахунки в іноземній валюті; 244 Спеціальні рахунки в банках; 245 Грошові перекази в дорозі; 246 Грошові документи [11].
Республіка Казахстан	Розділ 1. Короткострокові активи: 1000 Грошові кошти: 1010 Грошові кошти в касі; 1020 Грошові кошти в дорозі; 1030 Грошові кошти на поточних банківських рахунках; 1040 Грошові кошти картрахунках; 1050 Грошові кошти на ощадних рахунках; 1060 Інші грошові кошти [16].
Організація африканської єдності	Клас 5. Фінансові рахунки: 50 Короткострокові позики; 51 Кредиторська заборгованість (короткострокова); 52 Цінні папери (короткострокові); 53 Вексель до оплати; 54 Вексель до отримання; 55 Чеки і купони до отримання; 56 Банки і рахунки на пошті; 57 Каса; 58 Аванси і акредитиви; 049 Оціночні резерви [17, с. 67]
Проект відповідно до МСФО	11. Рахунки обліку оборотних активів: 51 Грошові кошти і еквіваленти грошових коштів; 16 Інші оборотні фінансові активи [1]

4. Лаконічність сформульованих назв рахунків, класів що мають наукове підґрунтя. Так, субрахунок 522 "Валютний рахунок за рубежем" допускав русизм; рахунок 501 "Каса підприємства в національній валюті" мав зайве уточнення. У субрахунках 721 "По нестачах і крадіжках", 722 "По інших видах завданої шкоди", 761 "З організаціями та особами по виконавчих документах" було відсутнім слово "розрахунки", а використовувалось лише у синтетичних рахунках 72 "Розрахунки по відшкодуванню матеріальної шкоди", 76 "Розрахунки з різними дебіторами і кредиторами". Можливо, такі зауваження для обліку і несуттєві, проте, на наш погляд, саме український облік вирізняється багатозначністю термінології і точністю.

Також вважаємо за необхідне звернути увагу на те, що у класі рахунків 3 "Кошти, розрахунки та інші активи" Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань господарських

операцій підприємств та організацій (2000 р.) додати слово "грошові кошти", як це було у старому Плані (в розділі 5 "Грошові кошти"). На підтвердження наших слів, доречно зазначити, що більшість розрахункових операцій здійснюється саме у грошовій формі. Навіть, при здійсненні бартерних операції оцінюється вартість тих чи інших основних засобів чи будівельних матеріалів у грошовому вимірі.

5. Наближення до французького обліку є одним із кроків до євроінтеграції, а також і до поступового використання МСФЗ у практичній діяльності підприємств. Модерний план рахунків бухгалтерського обліку в Україні – це апіорі російського плану та нарис французької моделі розвитку обліку із орієнтацією на МСФЗ.

На даний момент розвитку виникають нові тенденції обліку щодо створення Плану рахунків відповідно до МСФЗ.

Облік і аудит

Варто зазначити, що концепція 4-Р для маркетолога, SWOT-аналіз для менеджера, показники фінансової стійкості для аналітика чи фінансиста можуть діяти, як за кордоном, так і в Україні за однаковою схемою. Що ж до облікової науки, то тут існує низка розбіжностей зумовлених як політичною, так і економічною ментальністю різних країн світу.

Якщо національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку ще можуть базуватись на міжнародних, і зокрема П(С)БО 4 "Звіт про рух грошових коштів" наближений до МСБО 7 "Звіт про рух грошових коштів", то План рахунків бухгалтерського обліку є індивідуальним для кожної країни, і, навіть, підприємства.

В зв'язку із цим, точки зору науковців розділились. Одні вважають, що варто сформувати єдиний всесвітній план рахунків бухгалтерського обліку відповідно до Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (фінансової звітності). Інші переконані в необхідності того, щоб кожне підприємство самостійно формувало потрібний йому перелік аналітичних і синтетичних рахунків.

П. Атамас, О. Атамас, стверджують, що практика централізованого регулювання (затвердження) плану рахунків застосовується не в усіх країнах. Це і зумовлює таку ситуацію, що питаннями розробки та затвердження уніфікованих планів рахунків приділяється багато уваги державними керівними органами та фахівцями з бухгалтерського обліку [1, с. 3].

Т.М. Завора та А.В. Носульчак розглядаючи характерні риси планів рахунків деяких країн, зазначають, що у США відсутній єдиний план рахунків і кожна фірма розробляє власний. Кожний рахунок має ідентифікаційний номер [7, с. 203].

В.Ю. Авдеев зазначає, що План рахунків МСФЗ включає лише мінімальний набір рахунків, який відповідає вимогам МСФЗ 2008 щодо розкриття інформації в двох основних формах звітності "Звіт

про фінансовий стан" або, як його сьогодні називають – "Звіт про сукупні доходи", в Україні – "Звіт про рух грошових коштів" відповідно до МСБО [1].

Погоджуємось із В.Ю. Авдеевим. Якщо, все ж таки, буде створений всесвітній План рахунків відповідно до МСФЗ, то він повинен містити мінімальний набір рахунків. На наш погляд, такий План рахунків повинен мати необов'язковий, а рекомендаційний характер, оскільки кожне вітчизняне підприємство, у тому числі будівельне, формує власний набір аналітичних рахунків в залежності від своїх потреб.

Відповідно до МСБО 7 "Звіт про рух грошових коштів", грошові кошти та їх еквіваленти включають грошові кошти в касі і депозити до запитання, а також короткострокові, високоліквідні інвестиції, які легко конвертуються у відомі суми грошових коштів, що підлягають незначному ризику зміни вартості [16].

Так, грошові кошти і їх еквіваленти відображаються у:

- Молдові – на рахунку 24 "Грошові кошти";
- Казахстані – на рахунку 1000 "Грошові кошти";
- Азербайджані – на рахунку 22 "Грошові кошти та їх еквіваленти";
- проєкті всесвітнього Плану рахунків МСФЗ – на рахунку 51 "Грошові кошти і еквіваленти грошових коштів".

Якщо розглядати національний План рахунків бухгалтерського обліку, то тут немає рахунків, які б звучали як "Грошові кошти". Водночас, "Еквіваленти грошових коштів" розглядають під субрахунком 351.

Якщо б поєднувати національний План рахунків із трактуванням грошових коштів та їх еквівалентів відповідно до МСФЗ, то сучасний План рахунків бухгалтерського обліку в Україні, в частині грошових коштів, на нашу думку, виглядав би наступним чином (табл. 2).

Таблиця 2

Відображення рахунків класу 3 із врахування вимог МСБО (МСФЗ)

Клас 3. Кошти (каса), розрахунки та інші активи		
30 Грошові кошти (каса)	301 Грошові кошти (каса)	3011 Грошові кошти (каса) в національній валюті
		3012 Грошові кошти (каса) в іноземній валюті
	302 Рахунки в банку	3021 Поточні рахунки в національній валюті
		3022 Поточні рахунки в іноземній валюті
		3023 Інші рахунки у банку в національній валюті
		3024 Інші рахунки у банку в іноземній валюті
33 Грошові еквіваленти	331 Інші кошти	3311 Грошові документи в національній валюті
		3312 Грошові документи в іноземній валюті
		3313 Грошові кошти у дорозі в національній валюті
		3314 Грошові кошти у дорозі в іноземній валюті
	332 Поточні фінансові інвестиції	3321 Інші еквіваленти грошових коштів
		3322 Інші поточні фінансові інвестиції

Проте, враховуючи те, що План рахунків має містити мінімальний набір субрахунків та аналітичних рахунків, вважаємо за раціональне використовувати відповідний варіант (табл. 3).

Що ж до будівельних підприємств, то тут формують робочий план рахунків відповідно до Плану рахунків активів, капіталу, зобов'язань і

господарських операцій підприємств та організацій і в залежності від власних потреб.

Особливості Плану рахунків бухгалтерського обліку будівельних підприємств в Україні полягають у тому, що:

- аналітичні рахунки формуються підприємствами самостійно;

- не усі будівельні підприємства не використовують рахунки 68 "Розрахунки за іншими операціями" та 37 "Розрахунки з іншими дебіторами";

- деякі будівельні підприємства не використовують субрахунків та аналітичних рахунків пов'язаних із іноземною валютою.

Таблиця 3

Грошові кошти, їх еквіваленти в частині потенційної модернізації Національного плану рахунків бухгалтерського обліку України

Назва класів	Назва рахунків	Примітки
Грошові кошти та їх еквіваленти (cash funds and cash equivalents)	Каса (cash)	У розрізі субрахунків і аналітичних рахунків, що формуються кожного державою та підприємством самостійно
	Рахунки в банку (bank account)	
	Інші кошти (other equivalents)	
	Поточні фінансові інвестиції (short-term, highly liquid investments)	

Окрім того, вважаємо, що у будівельних підприємствах необхідно врахувати ще одну особливість щодо Плану рахунків бухгалтерського обліку. Зокрема, потребу використання проміжних та резервних рахунків у частині грошово-розрахункових операцій, оскільки грошові кошти від замовників надходять поетапно.

Дослідивши історичні та сучасні тенденції розвитку Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань господарських операцій підприємств і організацій у будівельних підприємствах, варто зробити такі **висновки**:

- науковці та розробники проекту Плану рахунків МСФЗ вважають, що повинен існувати мінімальний набір рахунків. В зв'язку із цим, на нашу думку, необхідно надати більшої свободи будівельним підприємствам у формулюванні не лише аналітичних рахунків, а й окремих субрахунків. Деякі субрахунки, для прикладу рахунки пов'язані із іноземною валютою, не використовуються у практичній діяльності, а тому за таких умов вважаємо, що будівельне підприємство має право на їх місці використовувати необхідні для своєї діяльності субрахунки;

- оновлений у 1999 році План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій удосконалив систему обліку. Проте вважаємо, що існує недолік у формулюванні 3 класу "Кошти, розрахунки та інші активи", де необхідно додати слово "грошові кошти", як це було у старому Плані, в розділі 5 "Грошові кошти";

- в процесі ведення грошово-розрахункових операцій необхідно використовувати проміжні рахунки через етапність спорудження об'єкта будівництва. Так окремі будівельні підприємства створюють резерв грошових коштів, а отже для цього необхідний окремий рахунок;

- якщо, все ж таки, проект Плану рахунків за вимогами МСФЗ з часом буде прийнятий, як рекомендаційний то, на нашу думку, суттєвих змін у практичній діяльності будівельних підприємств не принесе, хоча безперечно внесе певні зміни до національного Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, зобов'язань капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій.

Така ситуація призведе до додаткових витрат на адаптацію нової системи.

Отже, національний План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань господарських операцій підприємств та організацій України є "золотою серединою" між старою і новою вітчизняною, а також міжнародною системами обліку.

Перспективами подальших досліджень у даному напрямку є детальніший розгляд Планів рахунків низки будівельних підприємств на рівні аналітики та формування власних пропозицій щодо їх вдосконалення.

4 Список використаних джерел

1. Авдеев В.Ю. План счетов бухгалтерского учета по МСФО / В.Ю. Авдеев [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.Audit-it.ru/inform/msfo/172760.html>.
2. Атамас П. Аналіз і оцінка пропозицій з удосконалення плану рахунків / П. Атамас, О. Атамас // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – № 5. – С. 3-16.
3. Брадул О. Забезпечення інформативності робочого плану рахунків корпорацій в середовищі КІСО / О. Брадул // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 7. – С. 25-32.
4. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: [навч. посіб.] / Ф.Ф. Бутинець, Л.Л. Горещька. – Житомир: ПП "Рука", 2002. – 544 с.
5. Бухгалтерський учет в странах мира: [учеб. пособ.]. – Вып. 2 / Под ред. проф. Ф.Ф. Бутынца. – Житомир: ЖГТУ, 2008. – 484 с.
6. Голов С. Розвиток бухгалтерського обліку та аудиту на пострадянському просторі / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – № 7. – С. 3-16.
7. Завора Т.М. Історичний розвиток Планів рахунків / Т.М. Завора, А.В. Носульчак // Економіка і регіон. – 2009. – № 2(21). – С. 201-205.
8. Лучко М.Р. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: [навч. посіб.] / М.Р. Лучко, І.Д. Бенько. – К.: Знання, 2006. – 311 с.
9. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30

листопада 1999 р. № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mfu.gov.ua.

10. План счетов бухгалтерского учета финансово-хозяйственной деятельности организаций: утвержден приказом Минфина РФ от 31 октября 2000 г. № 94 (в редакции от 18 сентября 2006 г.). – Режим доступа: www.mvf.klerk.ru/plan/plan.htm.

11. План счетов бухгалтерского учета финансово-хозяйственной деятельности предприятий: утвержден приказом Министерства финансов Республики Молдова от 25 декабря 1997 г. № 174 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.mf.gov.md>.

12. Сук Л.К. Організація бухгалтерського обліку: [підручник] / Л.К. Сук, П.Л. Сук. – К.: Каравела; Піча Ю.В., 2009. – 624 с.

13. Типовой план счетов бухгалтерского учета: Приложение к постановлению Министерства

финансов Республики Беларусь 30.05.2003 г. № 89. – Режим доступа: http://www.levonevski.net/pravo/razdelb/text_83/index.html.

14. Типовой план счетов бухгалтерского учета: утвержден приказом Министра финансов Республики Казахстан от 23 мая 2007 г. № 185 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.urist.kz/index.php?option=com_content&task=view&id=19&.

15. Ткач В.И. Международная система учета и отчетности: [монография] / В.И. Ткач, М.В. Ткач. – М.: Финансы и статистика, 1991. – 160 с.

16. IAS 7. International accounting standards 1997: deutsche Fassung / International Accounting Standards Committee. – Stuttgart: Schäfer-Poeschel, 1998. – P. 144-145.

УДК 631.16:658

Н.І. КОВАЛЬ, асистент*,
кафедра обліку та аналізу,

Вінницький національний аграрний університет

Облікове забезпечення фінансової діяльності аграрних підприємств

& Питання, які розглядаються:

- Розглянуто наукові основи формування економічної та облікової інформації про фінансову діяльність аграрних підприємств для потреб управління.
- Проведено аналіз загальних результатів фінансової діяльності аграрних підприємств.
- Досліджено нормативні положення щодо облікового забезпечення процесу фінансової діяльності та запропоновано напрямки його удосконалення.

Ключові слова: фінансова діяльність, аграрні підприємства, бухгалтерський облік фінансової діяльності, методичні рекомендації з обліку фінансових витрат.

& Вопросы, которые рассматриваются:

- Рассмотрены научные основы формирования экономической и учетной информации о финансовой деятельности аграрных предприятий для потребностей управления.
- Проведен анализ общих результатов финансовой деятельности аграрных предприятий.
- Исследованы нормативные положения учетного обеспечения процесса финансовой деятельности.

Ключевые слова: финансовая деятельность, аграрные предприятия, бухгалтерский учет финансовой деятельности, методические рекомендации по учету финансовых расходов.

& Issues that are examined:

- The scientific bases of forming of economic and accounting information about financial activity of agrarian enterprises for the needs of management are considered.
- The analysis of general results of financial activity of agrarian enterprises was made.
- Normative positions of the accounting providing of process of financial activity were examined. Ways to improve of it is proposed.

Keywords: financial activity, agrarian enterprises, accounting of financial activity, methodical recommendations of accounting of financial charges.

Постановка проблеми. Обґрунтування необхідності дослідження фінансової діяльності агроформувань лежить в площині політики

державного регулювання галузі та проблем фінансового менеджменту на підприємствах.

* Науковий керівник: к.е.н., О.Д. Радченко